

VOORSTEL AAN B&W: Collegevergadering B&W d.d. 18 juni 2024
NR.: BW-24-05069

Onderwerp: Pilot LNV Ondernemingsplan		Openbaar volgens WOO ja
Voorstel: 1) In te stemmen met deelname Pilot LNV ondernemingsplan		
Portefeuillehouder(s)	: Wethouder Meessen niet van toepassing	Datum : 12 juni 2024 Kopie aan : Overlegd met : XX
Afdeling	: REO	
Auteur	: 	
Vervolgbehandeling:		
☐ Raadsvergadering : Nee d.d. : XX		
Externe boodschap: De gemeente Nederweert gaat deelnemen aan de pilot Ondernemingsplannen van het ministerie van LNV. De pilot wordt gestart vanuit de gedachte/insteek dat de landbouwsector in Nederland staat voor grote opgaven. Agrariërs hebben behoefte aan richting, kaders en perspectief. Er zijn veel voorbeelden van agrariërs en collectieven van agrariërs die ideeën hebben of zelfs een concreet plan hebben gemaakt om te komen tot stikstofreductie en verduurzaming op thema's als natuur, bodem, water, klimaat en dierenwelzijn, maar waar vervolgens geen proces voor is om hier iets mee te doen. De ondernemingsplanaanpak moet hierin gaan voorzien en stimuleren dat de veehouderijsector weer in beweging komt. De ondernemingsplanaanpak wordt momenteel uitgewerkt, inclusief kaders en spelregels. De daadwerkelijke start van pilot De Peel start naar verwachting in september 2024.		

Voorstel

- 1) In te stemmen met deelname Pilot LNV ondernemingsplan

Inleiding

Recent is het ministerie van LNV gestart met het opstarten van een Pilot Ondernemingsplan De Peel. De pilot wordt gestart vanuit de gedachte/insteek dat de landbouwsector in Nederland staat voor grote opgaven. Agrariërs hebben behoefte aan richting, kaders en perspectief. Er zijn veel voorbeelden van agrariërs en collectieven van agrariërs die ideeën hebben of zelfs een concreet plan hebben gemaakt om te komen tot stikstofreductie en verduurzaming op thema's als natuur, bodem, water, klimaat en dierenwelzijn, maar waar vervolgens geen proces voor is om hier iets mee te doen. De ondernemingsplanaanpak moet hierin gaan voorzien en stimuleren dat de veehouderijsector weer in beweging komt.

Ondernemingsplanaanpak is onderdeel van het 'trappetje van Remkes'

De ondernemingsplanaanpak wordt momenteel uitgewerkt, inclusief kaders en spelregels. Dit wordt door het ministerie van LNV gedaan door middel van pilots in de Gelderse Vallei en De Peel, waarbij gemeenten, provincies en waterschappen deelnemen en samen met het ministerie van LNV als één gezamenlijke overheid optrekken. Tot en met augustus lopen de 'opstart-' en 'voorbereidingsfase' van de pilot. Vanaf (medio) september start (bij een GO-besluit) de daadwerkelijke uitvoering met het opstellen van de plannen en het advies van de onafhankelijke commissie. We blijven alert dat de belangen van alle partijen goed gediend worden.

Pilot

De samenwerkende overheden gaan voor een pilotfase op zoek naar 10 à 15 veehouders in de gemeenten Nederweert en Venray die bereid zijn om tussen september en december 2024 een ondernemingsplan op te stellen. De plannen moeten gericht zijn op stikstofreductie en met aandacht voor de opgaven omtrent natuur, bodem, water, klimaat en dierenwelzijn. Gezocht worden pluimvee-, kalver-, melkvee- en varkenshouders die gemotiveerd zijn om hun bedrijfsvoering (verder) te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Voorwaarde voor deelname aan de pilot is o.a. dat bedrijven dienen te voldoen aan het piekbelasterscriterium (2500mol depositie per jaar op Natura-2000 gebieden). Bij deelname aan de pilot ontvangt de deelnemer een ruime financiële bijdrage voor het opstellen van het ondernemingsplan, ondersteuning in het proces door een 'zaakbegeleider' vanuit de overheid (RTLG) en een integrale toetsing van het ondernemingsplan door een onafhankelijke en deskundige adviescommissie. Bij een positief advies is de intentie van de gezamenlijke overheden om zich uit te spreken over het toekomstperspectief van de onderneming en een intentie tot medewerking aan de uitvoering van het ondernemingsplan. Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor de uitvoering van de maatregelen (in beginsel via bestaande en nog te ontwikkelen regelingen). Ook is de insteek om financiering vanuit banken weer los te trekken door middel van het positief advies van de onafhankelijke commissie en de medewerking van de overheden bij het realiseren van de plannen.

Enkele kernelementen uit de pilot:

- Een onafhankelijke adviescommissie beoordeelt op integrale wijze het ondernemingsplan.
- Eigen regie: De agrariër neemt regie over de eigen toekomst en helpt daarbij beleid vorm te geven vanuit de praktijk door zelf maatregelen te bedenken en uit te voeren die bijdragen aan stikstofreductie en een verbetering omtrent de opgaven voor natuur, water en klimaat.
- Begeleiding: Agrariërs krijgen begeleiding bij het opstellen van hun ondernemingsplan door een, door hen gekozen, agrarisch adviseur. Hiervoor ontvangt de ondernemers een ruime bijdrage van €10.000 tot €20.000.
- Financiële ondersteuning tijdens uitvoering: LNV streeft er naar de ondernemingsplannen tot uitvoering te brengen en de financiële ondersteuning daarop in te richten.

De voorbereidingen van de pilot zijn gaande. De daadwerkelijke start van pilot De Peel start naar verwachting in september 2024. De ondernemingsplannen die daarin opgesteld worden, werken toe naar een toekomstbestendig bedrijfsmodel. Wij denken dat het voordelen heeft aan te haken op deze en uniforme ondernemingsplan-aanpak. Deze biedt namelijk niet alleen duidelijkheid over de (on)mogelijkheden en toekomstbestendigheid van de plannen. Maar biedt bovendien financiële ondersteuning bij de uitvoering van de maatregelen.

Beoogd effect

Het project gaat om het treffen van maatregelen om reden van natuurbehoud direct naast een N2000-gebied, als passende maatregel ten behoeve van de instandhoudingsdoelen daarvan.

Concreet betekent dit de realisatie van 15 ondernemingsplannen binnen de gemeenten Nederweert en Venray.

Argumenten

1.1 *Perspectief bieden voor agrariërs die door willen*

Het buitengebied van Nederweert is constant aan verandering onderhevig en er komen veel ontwikkelingen op ons af. ZO heeft landelijk en provinciaal beleid een sterke invloed op de kansen en beperkingen die ontstaan in ons buitengebied. Hoewel de toekomst in de agrarische sector onzeker is, staat de sector niet stil. Diverse agrariërs willen werken aan de doorontwikkeling van hun bedrijf. Innovatie en verduurzaming is daarbij cruciaal. Via voorgestelde pilot wordt beter in kaart gebracht wat de (on)mogelijkheden zijn op gebied van bv. Regelgevingen en wat oplossingen zijn.

Deelnemen aan de pilot ondernemingsplan biedt Nederweertse agrariërs een unieke kans om met financiële ondersteuning, professionele begeleiding en duidelijke kaders te werken aan een duurzaam en toekomstbestendig bedrijfsmodel. De pilot helpt niet alleen de individuele agrariërs, maar draagt ook bij aan de bredere maatschappelijke doelen van stikstof- en emissiereductie + verduurzaming binnen de agrarische sector.

1.2 *Toekomstbestendigheid agrariërs*

Deelnemen aan de pilot ondernemingsplan biedt Nederweertse agrariërs de mogelijkheid om met ondersteuning van de overheid regie over de hun toekomst in eigen handen te houden. Door zelf innovatieve maatregelen te bedenken én uit te voeren die bijdragen aan stikstof- en emissiereductie, blijven agrariërs betrokken en gemotiveerd. De pilot ondersteunt de ondernemer bij het opstellen van een bedrijfsplan wat gericht is op verduurzaming, emissiereductie en draagt zo bij aan een toekomstbestendig bedrijfsmodel. Dit is essentieel voor de lange termijn continuïteit en zorgt ervoor dat agrarische ondernemingen beter voorbereid zijn op toekomstige uitdagingen en veranderingen in de sector.

1.3 *Samenwerking diverse overheden*

De samenwerking tussen verschillende overheidsniveaus (gemeenten, Provincies, Waterschappen en het ministerie van LNV) zorgt voor gedragen oplossingsrichtingen, eventuele aanpassingen in beleid, wat de kans op succes van de pilot vergroot.

1.4 *Ondersteuning ministerie van LNV*

Deelname aan de Pilot biedt aanzienlijke financiële ondersteuning. Veehouders ontvangen een subsidie van € 10.000 tot € 20.000 voor het opstellen van hun ondernemingsplan, wat de financiële risico's en lasten vermindert. Daarnaast stelt het ministerie van LNV binnen de pilot middelen beschikbaar voor de uitvoering van de voorgestelde maatregelen, wat de economische haalbaarheid van duurzame initiatieven vergroot.

1.5 *Majeur programma Vitaal Buitengebied.*

Deze ontwikkelingen kunnen een bijdragen leveren aan de het toekomstperspectief van het vitaal buiten gebied. De aansluiting met het Interimbeleid en het inspiratiekader zijn van meerwaarde om de ondernemingsplan richting te geven.

Kanttekeningen

1.1 *Bijdrage & inzet LNV*

Portefeuillehouder heeft op 4 juni 2024 over de pilot een bestuurlijk overleg gevoerd met demissionair minister van der Wal. Inzet was het borgen van ambtelijke en financiële inzet LNV, met het oog op aanstaande kabinetswissel. Nederweert heeft aangegeven dat de blijvende ambtelijke en financiële inzet vanuit LNV een randvoorwaarde is voor de pilot. De demissionaire minister heeft hier geen toezegging op gedaan. Om daadwerkelijk te kunnen starten in september dient dit nog afgehecht te worden.

Uitvoering

De uitvoering van de pilot zal worden opgepakt vanuit het majeure programma Vitaal buitengebied. De middelen die vanuit LNV beschikbaar worden gesteld zullen worden toegevoegd dan het majeure programma om ook daadwerkelijk uitvoering te kunnen geven aan de pilot.

Communicatie en participatie

Het ministerie van LNV heeft de regie in handen rondom de communicatie. In samenspraak met provincie en gemeentes wordt een gezamenlijk communicatieplan opgezet worden en via de gangbare kanalen worden gecommuniceerd. Bij aanvang van de pilot zullen ook de gemeenteraad, het AB van Waterschap en Provinciale Staten nader worden geïnformeerd.

Financiële gevolgen

Het ondernemingsplan kan uit 1 of meerdere locaties bestaan. Op basis van ervaring vanuit de LBV-regeling en de werkzaamheden is het gemeentelijk voorstel een vergoeding te ontvangen per ondernemersplan. Dit voorstel moet nog door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) worden bevestigd. Op basis van de inschatting van het Pilotteam komt er naar verwachting een vergoeding van ongeveer 150.000 euro beschikbaar. De beschikbare middelen kunnen vanuit het majeur programma vitaal buitengebied worden ingezet voor het uitbesteden van projectondersteuning, pilots of externe onderzoeken.